

„High-Risk Jurisdictions subject to a Call for Action” – 13 czerwca 2025 r.

Paryż, 13 czerwca, 2025 r.

Jurysdykcje wysokiego ryzyka posiadają strategiczne braki w swoich systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy, finansowaniu terroryzmu oraz finansowaniu proliferacji. W stosunku do wszystkich państw zidentyfikowanych jako wysokiego ryzyka, FATF wzywa wszystkich swoich członków oraz zaleca wszystkim jurysdykcjom stosowanie wzmożonej należytej staranności, a w najpoważniejszych przypadkach państwa wzywane są do stosowania przeciwności chroniących międzynarodowy system finansowy przed ryzykiem prania pieniędzy, finansowania terroryzmu oraz finansowania proliferacji (ang. *ML/TF/PF*) pochodzącym z danego kraju. Lista ta zewnętrznie jest często nazywana „czarną listą”.

Od lutego 2020 r. Iran składał sprawozdania w styczniu, sierpniu i grudniu 2024 r., nie odnotowując żadnych istotnych zmian w zakresie swojego planu działania.

Biorąc pod uwagę podwyższone ryzyko finansowania proliferacji, FATF ponawia swoje wezwanie o zastosowanie przeciwności wobec tych jurysdykcji wysokiego ryzyka.

Jurysdykcje podlegające wezwaniu FATF do stosowania przeciwności przez jej członków i inne jurysdykcje

Koreańska Republika Ludowo – Demokratyczna (KRLD)

Opierając się na oświadczeniach FATF z ostatniej dekady, FATF pozostaje zaniepokojona niepodjęciem działań przez KRLD w usuwaniu istotnych braków w jej systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (ang. *AML/CFT*) oraz poważnym zagrożeniem, stwarzanym przez nielegalną działalność KRLD związaną z procederem proliferacji broni masowego rażenia (ang. *WMD*) i jej finansowaniem.

FATF od 2011 r. nieustannie powtarza, że wszystkie kraje muszą zdecydowanie wdrożyć ukierunkowane sankcje finansowe zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (RB ONZ) i zastosować następujące przeciwności w celu ochrony swoich systemów finansowych przed zagrożeniem praniem pieniędzy, finansowaniem terroryzmu i finansowaniem proliferacji pochodzącym z KRLD:

- Zakończyć relacje korespondenckie z bankami z KRLD;
- Zamknąć wszystkie spółki zależne lub oddziały banków z KRLD w swoich krajach; oraz
- Ograniczyć stosunki biznesowe i transakcje finansowe z osobami z KRLD.

Pomimo tych wezwań, KRLD zwiększyła łączność z międzynarodowym systemem finansowym, co zwiększa ryzyko finansowania proliferacji (ang. *PF*), jak zauważyła FATF w lutym 2024 r. Wymaga to większej czujności oraz wznowienia wdrażania i egzekwowania tych przeciwności wobec KRLD. Jak określono w rezolucji RB ONZ nr 2270, KRLD często wykorzystuje firmy-przykrywkę, spółki pozorne, wspólne przedsiębiorstwa oraz złożone, nieprzejrzyste struktury własnościowe w celu naruszenia sankcji. W związku z tym FATF zachęca swoich członków i wszystkie kraje do stosowania wzmożonej należytej staranności wobec KRLD i jej zdolności do ułatwiania przeprowadzania transakcji w swoim imieniu.

FATF wzywa również kraje do odpowiedniej oceny i uwzględnienia zwiększonego ryzyka finansowania proliferacji w związku z zauważoną większą łącznością finansową, zwłaszcza że kolejna runda ewaluacji wymaga od krajów odpowiedniej oceny ryzyka związanego z finansowaniem proliferacji zgodnie z Rekomendacją 1 i Wynikiem Bezpośrednim 11. Zdolność do uzyskania rzetelnych i wiarygodnych informacji w celu wsparcia oceny ryzyka finansowania proliferacji związanego z KRLD jest utrudniona przez niedawne zakończenie mandatu Panelu Ekspertów Komitetu RB ONZ nr 1718. W związku z tym FATF będzie monitorować środki mające na celu przestrzeganie ukierunkowanych sankcji finansowych KRLD i wdrażanie przeciwsrodków wobec KRLD.

Iran

W czerwcu 2016 r. Iran zobowiązał się do usunięcia strategicznych braków (przyp. tłumacza – w swoim systemie AML/CFT). Plan działania Iranu stracił ważność w styczniu 2018 r. W lutym 2020 r. FATF stwierdziła, że Iran nie ukończył swojego planu działania.^[1]

W październiku 2019 r. FATF wezwała swoich członków i zaleciła wszystkim jurysdykcjom: wymaganie wzmocnionej kontroli nadzorczej nad oddziałami i spółkami zależnymi instytucji finansowych, mających siedzibę w Iranie; wprowadzenie wzmocnionych mechanizmów raportowania lub systematycznego raportowania transakcji finansowych; oraz wymaganie zwiększonych obowiązków w zakresie audytu zewnętrznego wobec grup finansowych w odniesieniu do wszystkich ich oddziałów i spółek zależnych, mających siedzibę w Iranie.

Teraz w świetle braku wprowadzenia w życie przez Iran Konwencji z Palermo oraz Międzynarodowej Konwencji o Zwalczaniu Finansowania Terroryzmu, tak, jak wymagają tego Standardy FATF, FATF uchyła całkowicie dotychczasowe zawieszenie przeciwsrodków oraz wzywa swoich członków i zaleca wszystkim jurysdykcjom stosowanie skutecznych przeciwsrodków (przyp. tłumacza – wobec Iranu) zgodnie z Rekomendacją nr 19.^[2]

^[1] W czerwcu 2016 r. FATF z zadowoleniem przyjęła zobowiązanie polityczne Iranu na wysokim szczeblu do wyeliminowania strategicznych braków w swoim systemie AML/CFT oraz decyzję o ubieganiu się o pomoc techniczną w celu wdrożenia planu działania. Od 2016 r. Iran utworzył system deklaracji gotówki, wprowadził poprawki do swojej ustawy o zwalczaniu finansowania terroryzmu oraz ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, a także przyjął przepisy wewnętrzne w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy.

W lutym 2020 r. FATF podkreśliła, że Iran nadal nie zrealizował w pełni wszystkich celów (przyp. tłumacza – ze swojego planu działania) oraz że powinien zająć się w pełni: (1) odpowiednią kryminalizacją finansowania terroryzmu, w tym poprzez usunięcie wyłączenia dla wyznaczonych grup „próbujących zakończyć obcą okupację, kolonializm i rasizm”; (2) identyfikowaniem i zamrażaniem aktywów terrorystów zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych; (3) zapewnieniem odpowiedniego i dającego się wyegzekwować systemu należytej staranności wobec klienta; (4) wykazaniem, w jaki sposób władze identyfikują i sankcjonują nielicencjonowanych dostawców usług transferu środków pieniężnych bądź innych wartości majątkowych; (5) ratyfikowaniem oraz wdrożeniem Konwencji z Palermo oraz Międzynarodowej Konwencji o Finansowaniu Terroryzmu, a także doprecyzowaniem możliwości zapewnienia wzajemnej pomocy prawnej; oraz (6) zapewnieniem, że instytucje finansowe sprawdzają, czy przelewy zawierają pełne informacje o nadawcach i odbiorcach.

^[2] Kraje powinny być w stanie zastosować odpowiednie przeciwsrodki, gdy zostaną do tego wezwane przez FATF. Kraje powinny być również w stanie stosować przeciwsrodki niezależnie od wszelkich wezwań ze strony FATF. Takie przeciwsrodki powinny być skuteczne i proporcjonalne do ryzyka.

Nota Interpretacyjna do Rekomendacji 19 określa przykłady przeciwsrodków, które mogą być podejmowane przez kraje.

Iran pozostanie w oświadczeniu FATF [pt. „[High-Risk Jurisdictions subject to a Call for Action](#)”], aż do wykonania całości planu działania. Jeśli Iran ratyfikuje Konwencję z Palermo oraz Międzynarodową Konwencję o Zwalczaniu Finansowania Terroryzmu tak, jak wymagają tego Standardy FATF, FATF podejmie decyzję o następnych krokach, w tym o zawieszeniu stosowania przeciwdrodków. Dopóki Iran nie wdroży środków koniecznych do usunięcia zidentyfikowanych braków w zakresie zwalczania finansowania terroryzmu wskazanych w jego planie działania, FATF pozostanie zaniepokojona ryzykiem finansowania terroryzmu pochodzącym z Iranu oraz zagrożeniem, jakie ono stwarza dla międzynarodowego systemu finansowego.

Jurysdykcja podlegająca wezwaniu przez FATF do stosowania przez jej członków i inne jurysdykcje wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego proporcjonalnych do ryzyka związanego z daną jurysdykcją

Mjanma

W lutym 2020 r. Mjanma zobowiązała się do usunięcia strategicznych braków (przyp. tłumacza – w swoim systemie AML/CFT). Plan działania Mjanmy stracił ważność we wrześniu 2021 r.

W październiku 2022 r., biorąc pod uwagę ciągły brak postępów i większość działań, które nie zostały podjęte po upływie roku od terminu planu działania, FATF zdecydowała, że konieczne są dalsze działania zgodnie z jej procedurami, oraz wzywa swoich członków i inne jurysdykcje do stosowania wzmożonych środków należytej staranności proporcjonalnych do ryzyka pochodzącego z Mjanmy. FATF wymaga, aby w ramach wzmożonej należytej staranności instytucje finansowe zwiększyły stopień i charakter monitorowania stosunków biznesowych w celu ustalenia, czy te transakcje lub działania wydają się nietypowe lub podejrzane. Jeśli do października 2025 r. nie zostaną poczynione dalsze postępy, FATF rozważy przeciwdrodk.

Biorąc pod uwagę powolny postęp Mjanmy w ciągu ostatnich 5 lat, Mjanma powinna pilnie podjąć pracę nad wdrożeniem planu działania FATF w celu usunięcia strategicznych braków, m.in. poprzez: (1) wykazanie zwiększonego wykorzystania informacji finansowej przez organy egzekwowania prawa w dochodzeniach oraz zwiększenie analizy operacyjnej i przekazywania odnośnych informacji przez jednostkę analityki finansowej (JAF); (2) zadbanie o to, by pranie pieniędzy było przedmiotem dochodzeń lub postępowań zgodnie z ryzykiem; (3) wykazanie prowadzenia dochodzeń w odniesieniu do międzynarodowych spraw dotyczących prania pieniędzy w ramach współpracy międzynarodowej; (4) wykazanie zwiększenia wolumenu zamrożonych lub zajętych i skonfiskowanych dochodów z przestępstwa, narzędzi przestępstwa lub mienia o takiej samej wartości; (5) zarządzanie zajętymi aktywami w celu zachowania wartości zajętych towarów do momentu konfiskaty.

Stosując wzmożoną należytą staranność, kraje powinny zapewnić, aby nie zniechęcano ani nie zakłócano przepływu środków na pomoc humanitarną i legalną działalność organizacji non-profit oraz przekazów pieniężnych. Zwłaszcza w odniesieniu do działań pomocowych po trzęsieniach ziemi w Mjanmie, FATF podkreśla znaczenie zapewnienia, aby wdrażanie Rekomendacji nie wpływało negatywnie i nieproporcjonalnie na organizacje non-profit oraz nadmiernie nie utrudniało działalności społeczeństwa obywatelskiego i dostarczania pomocy humanitarnej. FATF będzie również nadal monitorować, czy działania Mjanmy w zakresie AML/CFT nie nakładają nadmiernej kontroli na legalne przepływy finansowe.

Mjanma pozostanie na liście krajów podlegających wezwaniu do działania do czasu ukończenia jej pełnego planu działania.